

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K-Po2 22/10

Glavni pretres 25.03.2011.

Izveštaj: Nataša Kandić i Slavica Jovanović, punomoćnice oštećenih

Ispitivanje svedokinje/oštećene Janje Kovačević

U oktobru i novembru 1991. godine nije se nalazila u Lovasu. Njena saznanja o događajima obuhvaćenim optužnicom potiču od njenih roditelja.

Pitanja zamenika tužioca

U tom periodu, pripadnici srpskih oružanih snaga ubili su njenog brata Boška Bođanca. Roditelji su joj pričali da su na dan napada srpski vojnici sve meštane sela isterali iz kuća i odveli do Zemljoradničke zadruge. Ženama i deci vojnici su dozvolili da se vrate kućama, dok su muškarce, među kojima su bila i njena braća Boško i Josip Bođanac, zatvorili u prostorije Zadruga. Među vojnicima koji su ih zarobili bili su optuženi Željko Krmjajić i Milan Radojčić. Njena majka videla ih je par dana po zarobljavanju, dok su čistili dvorište Zadruga. Nešto kasnije, Josip je oslobođen, dok je Boško zadržan u zatvoru. Par dana kasnije, njen otac je otišao da ga potraži i saznao je da je ubijen na minskom polju. Njeni roditelji su u selu ostali sve do kraja rata, a sve vreme su oko ruku nosili bele trake. Brat Josip joj je pričao da je podrum Zemljoradničke zadruga bio pun ljudske krvi.

Ispitivanje svedoka/oštećenog Josipa Petkovića

Ispitivanje svedoka/oštećenog vrši se putem video-konferencijske veze sa Županijskim sudom u Vukovaru

U oktobru 1991. godine nalazio se u Lovasu. Njegova kuća nalazi se na obodu sela, odakle je video srpske vojnike dok su ulazili u selo. Po naređenju optuženog Ljubana Devetaka, svi muškarci meštani hrvatske nacionalnosti, pozvani su da se jave u dvorište Zemljoradničke zaduge, gde im je taj optuženi rekao da im se ništa loše neće desiti, nakon čega su ih srpski vojnici zatvorili, tukli i zlostavljali. Po naredjenju optuženog Devetaka odvojeno je oko 15 zatvorenika, među kojima je bio i svedok/oštećeni. Nakon toga često je saslušan, tučen, maltretiran i zlostavljan. U kući Ivica Franciškovića srpski vojnici, koje je znao po nadimcima *Aždaja* i *Nikola Zemunac*, maltretirali su ga tako što su ga priključivali na struju i polivali vodom, nakon čega je dugo na rukama imao ožiljke od opekotina. Nisu rekli po čijem nalogu to čine. Čuo je da je na sličan način maltretiran i Zvonko Martinović. Bio je angažovan na sahranjivanju tela ubijenih meštana Hrvata.

Pitanja predsednice veća

Na dan napada u Lovasu nije bilo oružanih hrvatskih formacija, niti je bila organizovana odbrana sela. U artiljerijskom napadu, koji je prethodio ulasku pripadnika srpskih oružanih snaga u selo, srušena je katolička crkva i nekoliko privatnih kuća. Osoba sa najviše vlasti u selu bio je Ljuban Devetak, a pripadnici dobrovoljačke jedinice iz Srbije *Dušan Silni* bili su njegova privatna vojska. Tog optuženog je video više puta i uvek je bio obučen u vojnu maskirnu uniformu. Među 20-30 vojnika koji su ih tukli u dvorištu *Zadruga* bio je i optuženi Petronije Stevanović, koji je nožem ubadao zatvorene meštane, a Josipu Turkalju nožem je odsekao kosu. Dok su obavljali prinudni rad, sve vreme su bili u pratnji naoružanih vojnika. Naređenja za uvođenje i obavljanje

prinudnog rada izdao je optuženi Ljuban Devetak. Optuženi Milan Devčić, Milan Radojčić i Željko Krnjajić, obavljali su značajne uloge u vlasti. Svi vojno sposobni Srbi nosili su uniforme i bili naoružani. Optuženi Ljuban Devetak nalazio se u prostorijama Zadruga, dok su srpski vojnici u dvorištu i kuhinji Zadruga tukli zatvorene meštane. Video je kada su meštani odvedeni iz dvorišta Zadruga. Čuo da su ih vojnici odveli na mesto gde su, navodno, ustaše postavile minsko polje, kao i da su ih naterali da hodaju po minskom polju i pucali u njih kada je došlo do eksplozije. Prinudni rad obavljala je i njegova supruga.

Pitanja zamenika tužioca

Iz sela je otišao decembra 1991. godine, a sve vreme od napada morao je da, kao i ostali Hrvati u selu, nosi belu traku oko ruke. Obavezu obavljanja prinudnog rada uveo je optuženi Ljuban Devetak. Tela ubijenih na minskom polju, zatekli su na mestima gde su meštani ubijeni. Neka tela su izvačili konopcem, jer su se plašili da im priđu zbog opasnosti od zaostalih mina.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Do mesta na kojima su pronalazili tela ubijenih Hrvata odvodili su ih pripadnici dobrovoljačke jedinice iz Srbije *Dušan Silni*. Rov na seoskom groblju u kome su sahranjivali tela iskopan je pre sahrane ubijenih, a uporedo sa sahranjivanjem tela u prvi, rovokopačem je kopan drugi rov. Srpski vojnici su kuće meštana Hrvata spaljivali ispaljivanjem u njih ručnih bacača *zolja*.

Fond za humanitarnu pravdu